

1.

אותיות - קריאה באידיש

א. ו. י. ע. אלו אותיות הניקוד.

א - קמץ או פתח (כשזה קמץ זה כמו בלשון הקודש, כמו חולם בעברית).

ו - שורוק

י - חיריק

ע - סגול.

י - ציירה. (או ציירה רגיל או עם פתח באות לפני. למשל כמו המילה דייטש)

וי - חולם. (כמו בלשה"ק)

באידיש לא משתמשים עם האות בי"ת בלי דגש. את הצליל הזה כותבים עם שתי ו"ו. לכן כשרוצים לכתוב מילה שבתוכה שתי ו"ו שמנוקדים בשורוק - לא כותבים שלוש ו"ו ברצף, אלא מכניסים א' בין הו' השני לשלישי. לדוגמא: געוואונטשן - בירך (קוראים את זה: gevuntshn. אבל באידיש חסידית שורוק זה כמו חיריק. (ואם כבר נכנסתי לזה, אז סגול זה ציירה. ציירה זה תמיד כמו עם פתח לפני. וקמץ זה כמו שורוק, כמדומני שלמעט כשיש שתי אותיות רצוף עם קמץ - אז הראשון זה כמו שורוק אצלינו והשני קמץ וזה לא מידיעה ברורה, אבל נראה לי שזה נכון...))

עוד קצת מידע:

ב' - כמו שכתבתי אין ב' לא מודגשת אלא משתמשים בשתי ו'.

האות ח' - לא מופיעה בכתיב באידיש. אלא רק במילים שמקורן בשפה אחרת. (יש מילים כאלה שנכנסו ממש בחלק מהשפה לדוגמא: חַזָּרָן. לשנן. המקור כמובן בשורש של המילה לחזור)

האות כ' - תמיד ללא דגש.

ש - תמיד ימנית.

ת - לא מופיעה בכתיב באידיש. וכנ"ל

2.

השתדלתי להשאר גם בגבול השפה המדוברת, אבל גם בלי טעויות היסטוריות מדי.

לקחתי מילה שמשמשת כמה משמעויות:

שווער

- קשה
- כבד
- חם
- נשבע

קשה:

לערנען יידיש איז נישט שווער.

ללמוד יידיש זה לא קשה.

לערנען יידיש איז נישט אַ שווערע זאַך.

ללמוד יידיש זה לא דבר קשה.

כבד:

די פעקל איז שווער.

החבילה כבדה.

ס'זענען שווערע פעקלעך, וועסט זיי נישט קענען שלעפן אַליין.

החבילות כבדות, לא תוכל/י לסחוב אותן לבד.

חם:

מיין שווער איז אַ גבאי אין שול.

חמי הוא גבאי בבית הכנסת.

נשבע:

איך שווער דיר נישט אויף דעם.

אני לא נשבע/ת לך על זה.

מען טאָר זיך נישט שווערן.

אסור להישבע.

***

עוד קצת בצד:

האָסט נישט וואָס צו טוהן?

טוה עס נישט דאָ!

אין לך מה לעשות?

אל תעשה/י את זה כאן.